GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Marti'a, Joui'a si Sambat'a.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siése luni 14 fr. pe anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
a postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 86. **Joi, 30 Iuliu, | 11 August** **1881.**

Brasiovu in 30 Iuliu, / 11 August.

Este metoda in atitudinea surprindietóre ce-o observa de unu timpu incóce press'a maghiara faç̧ia de Romani'a. Puçinu a duratu prefacatori'a cu „amiciti'a sincera", ce-o ofereau, dupa resbelulu dela 1877/8 in abundantia Ungurii Romaniei. De candu inse acést'a tiéra romana a devenitu Regatu, ea nu numai cà nu se mai bucura de simpathiele pressei maghiare, ci, precum ne potemu convinge dilnicu, pare a 'si fi atrasu ur'a cea mai inversiunata a Maghiariloru, càci fara nici o causa diarele maghiare indrépta asupra-i cele mai grave acusatiuni.

Credeamu mai antaiu, cà articlulu fóiei „Ellenzék" din Clusiu, despre care vorbiramu in numerulu trecutu, a fost numai unu productu spontaneu alu fantasiei prea infierbintate Kossuthiane si de aceea nu i-amu potutu atribui o importantia, ce, dupa noi, nu-o merità. Astadi inse amu trebuitu se ne convingemu, cà in casulu de façia, avemu de a face c'unu „mot d'ordre" dela Pest'a, care are de scopu a compromite inaintea opiniunei publice europene lealitatea regatului romanu façia de Austro-Ungaria.

Este fórte bàtatoriu la ochi, cà organele guvernului se grabira a reproduce espectorarile diarului „Ellenzék" cu privire la pretinsii emisari romani si le comentara in articuli lungi, plini de ura si de mània asupra Romaniei. Tóta Ungari'a este adi alarmata de scirea, cà vecinulu statu romanu prepara o insurectiune in Ardealu si in Banatu si cà toti Romanii de dincóce si de dincolo de Carpati conspiréza contra Austro-Ungariei.

Déca amu fi mai statu la indoiéla cà avemu de a face cu-o manopera a diplomatiei maghiare, articlulu diarului „Pester Lloyd", din care reproducemu mai josu càteva pasage, ar' fi fost de ajunsu spre a ne face se cunóscemu stratagem'a. Se vede cà guvernulu romanu nu este aplecatu a face pe voi'a celoru din Budapest'a, cedandu in cestiunea Dunaréna, in defavorulu intereseloru economice ale Romaniei. Din caus'a acést'a diplomatii unguri se credu autorisati de a face mai accesibili pe „politicii din Bucuresci" si vediendu cà cu cuvinte dulci nu mai potu isbuti si-au luatu refugiu la amenintiari. Politicii din Budapest'a voru se dé o „lectiune" aspra Romaniei, asia ne asigura celu puçinu organele loru. Amu fi curiosi se vedemu cum ar' incepe lucrulu marii politici dela Pest'a, déca ar' fi se realiseze amenintiarile loru.

„Pester Lloyd" pretinde cá Romani'a sè se faca vasal'a Austro-Ungariei, supunendu-se orbesce conducerei diplomatiloru unguri, si lasandu la o parte ori-ce alta combinatiune. Déca guvernulu romanu, ceea ce se póte prevedé cu siguritate, va fi lealu cá intotdéuna façia cu imperiulu vecinu, inse nu va voi se devina slug'a celoru din Pest'a, ce voru face diplomatii dela „Pester Lloyd"? Voru declará óre Romaniei resbelu?

Chiaru si o amenintiare cu declararea resbelului ar' fi primita c'unu surisu de càtra politicii din Bucuresci, pe càtu timpu ea ar' veni numai dela Pest'a si nu si dela Vien'a. Politicii din Vien'a judeca lucrurile multu mai rece si de aceea s'aru gandi bine, pêna ce ar' intreprinde unu pasu ostilu contra Romaniei. Si guvernulu romanu scie prea bine, cà Vien'a si nu Pest'a decide in asemeni casuri, de aceea va sci apretiui pe deplinu importanti'a reala a fanfaronadeloru unguresci.

Inse nici politicii dela „Pester Lloyd" nu credemu se fia atàtu de marginiti, cá se créda, cà cu amenintiari de acele grosolane voru sparià pe d-lu Bratianu, bunaóra cum le succede a terorisà pe càte unu Episcopu fricosu din tiéra, pentru cá se le faca tóte pe voi'a ministriloru. De aceea trebue se admitemu, cà espectorarile loru ostile Romaniei nu sunt calculate numai pentru Bucuresci, ci mai multu pentru Vien'a.

Ungurii se sciu cu musc'a pe càciula. Ei semtu fórte bine, cà relatiunile regatului Romaniei cu imperiulu austriacu, cari cu tóta cestiunea Dunarei, inca n'au incetatu de a fi càtu se póte de amicabile, nu voru remané fara efectu asupra sórtei Romaniloru din Transilvani'a si Ungari'a. Teroristii din Budapest'a s'ar' fi mai impacatu cu Romani'a, déca ar' fi fost asigurati, cà nu voru fi conturbati niciodata in oper'a de sugrumare a elementului romanescu de sub stàpanirea loru. Cine le póte dá inse acést'a asigurare, candu insisi Romanii din Ardealu si Ungari'a sunt decisi a nu cede nimicu din drepturile loru stravechi? Ce potere din lume ar' poté sei faca se renuntie la aceste drepturi?

Ceea ce nu le convine politiciloru dela Budapest'a este atitudinea diplomatiei austriace, care, dupa a loru parere, se pórta cu prea multa crutiare façia de Romani'a, favorisandu numai prin acést'a consolidarea ei. Ei bine! De-o parte unu Regatu romanu consolidatu si petrunsu de importanti'a s'a, ear' de alta parte o Austria care 'si-a alesu de principiu conducètoriu alu politicei sale egal'a indreptatire a tuturoru nationalitatiloru. Mai póte fi vorba sub asemeni impregiurari de sugrumarea nationala a trei milióne de Romani ardeleni si ungureni?

Maghiarii asia de multu s'au dedatu cu ide'a cà poporului romanu de sub stàpanirea loru 'i trebuiescu numai scóle unguresci, pentru cá se fia fericitu, incàtu astadi nici nu mai sunt capabili a se gandi seriosu la aceea, cà voru trebui se redé nationalitatii romane drepturile, ce i le-au rapitu. Destulu au asudatu Tisza cu consoçii lui, pêna ce au ajunsu la o impacare „definitiva" cu Croatii, si acuma se le mai faca bataie de capu si Romanii?

Negresitu, cà asemeni consideratiuni au indemnatu pe estremii si ministerialii dela Clusiu a strigá in lumea larga, cà Romanii din intru si din afara s'au conjuratu in contra esistentiei imperiului austro-ungaru. Nu mai incape indoiéla cà manifestatiunile opositiunale ale Romaniloru ardeleni si ungureni cu ocasiunea alegeriloru au contribuitu in mare mesura la nelinistea ce-a cuprinsu pe ocàrmuitorii nostri. Ei semtu, cà va sosi unu momentu candu „nolens volens" voru trebui sè se lamurésca si cu Romanii.

„Emisariii" romani si „conspiratiunile" ardelene si banatiene remanu deocamdata numai o inventiune destinata de a servi cá sparietóre pentru cei dela guvernulu centralu din Vien'a, cá nu cumva se capete ear' pofta de a voi se influintieze in favorulu imbunatatirei sórtei Romaniloru ardeleni, pe cari iau fost parasitu in modu atàtu de infidelu la 1867.

Cronic'a evenimenteloru politice.

Maiestatea S'a imperatulu a sositu in 7 l. c. in capital'a micei provincie Vorarlberg, in Bregenz, unde a fost primitu in modulu celu mai stralucitu si entusiasticu de càtra poporatiune. In 8 Aug. diminétia Maj. S'a a trecutu in revista garnisón'a orasiului, dupa aceea a visitatu spitalulu sororiloru caritative monastirile, museulu si cas'a orfaniloru. Dupa amédiu au defilatu 800 de tirori inaintea monarchului; ei aveau 16 musici. Sér'a laculu a fost iluminatu. — Partid'a catolica a voitu se faca o manifestatiune, Maj. S'a inse n'a primitu deputatiunea reuniunei catolice-politice.

In 9 Augustu imperatulu a plecatu la insul'a Mainau spre a face o visita marelui duce de Baden. De aci s'a dusu la Friedrichshafen unde a pranditu la regele de Würtemberg. Mai departe visità rudele sale, princess'a Thurn si Taxis pe printiulu Ludovicu alu Bavariei si pe marele duce de Toscana in Lindau. Sér'a la 8 óre imperatulu se reintórse cu trasur'a la Bregenz.

„Politik" din Prag'a vorbindu despre caletori'a imperatului in Tirolu, dice cà ea este o dovéda despre influinti'a regimelui Taaffe, care singuru face possibilu o comunicare imediata intre imperatu si poporu, pre candu sub guvernele centraliste opiniunea publica a fost falsificata. Multiamita regimului actualu de impacare Tirolulu este adi veselu. Chiaru si constructiunea calei ferate Arlberg de càtra ministeriulu Taaffe dovedesce bunele efecte ale regimelui autonomistu. Déca imperatulu nu a voitu se primésca in audientia reuniunea catolica-politica, atunci acést'a — dice „Politik" — insémna sanctiunea programei guvernului, care culminéza in càutarea intereseloru economice. Acestu refusu de a primi reuniunea catolica arata tuturoru partideloru, cà in cercurile decidetóre numai acele partide sunt privite de apte pentru a guverná, cari, departe de a descàtusiá si atitiá passiunile politice si nationale, lucra din tóte puterile pentru regenerarea economica a imperiului. — Ni se pare, cà „Politik" esprima aci mai multu o dorintia pentru viitoriu, càci pàna adi inca nu vedemu decàtu numai passiuni descàtusiate si nutrite sistematicu, si escessele din Prag'a dovedescu cà nici Cehii nu potu resiste putericului torentu.

Pe candu diarele germane din Germani'a si Austri'a presinta intrevederea dela Gastein, cá o noua infratire a celoru duóe „natiuni surori", legate de-o-lalta, pe langa tecstulu aliantei, si prin limbi si aspiratiuni, „Politik" organulu Cehiloru aduce aminte Germaniei, cà Austri'a nu mai este nemtiésca... Déca vrea sè se incrediutieze nu are de càtu a'si aruncá privirea asupra parlamentului din Vien'a in care majoritatea este slavica. Pentru acésta se nu se nelinistésca inse printiulu Bismark — urmeaza cu ironie „Politik." — O Austria slava totu ast-felu póte incheiá si cultivá o alianta cu Germani'a cà si o Austria dualista. Germani'a nu are, de càtu se incetéze a mai privi pe Austriaci cá Nemti si sè se impace cu ide'a, de'a avé la spatele ei, pe langa Russia, inca o alta mare putere slava.

„La Gazette d'Hongrie" esplica inmodulu urmatoru scopulu intrevederii dela Gastein intre cei duói imperati: „De multu timpu ar' fi vorb'a de a se dobendi abdicarea regelui Bavariei, si unii pretindu cà regele ar fi otaritu la acésta; ar' fi vorb'a de a se chiemá la tronu principele Leopold de Bavari'a, ginerele imperatului Austriei prin casetoria archiducesei Gisela. Intrevederea dela Gastein ar' fi avutu dér' de scopu dobéndirea consimtiementului imperatului Wilhelm. Ceea ce dà órecare temeiu acestoru sgomote este cà dupa ce va parasi orasiulu München, imperatulu Austriei inainte de a merge in Tirolu s'ar' duce la insul'a Mainau, unde se va intalni cu regele de Saxoni'a si de Würtemberg si cu marele duce de Baden, adica toti interesati in cestiune. Se mai dice cà principele Luitpold unchiulu regelui actualu si tatalu principelui Leopoldu de Bavari'a, ar' renuntiá la tóte drepturile sale in favórea fiului seu." — Ne miramu cà foile germane n'au atinsu acést'a certiune pêna acuma cu nici unu cuventu, de aceea ni se pare cà nu se póte dá multu credietmentu Gazetei de Hongrie.

„Politik" voiesce se se scie cà Regele Italiei ar' fi esprimatu dorinti'a de a face o visita imperatului Austriei in Ischl séu in Gödöllö, ear' imperatulu ar' fi respunsu cà 'lu va primi ori si unde cu deosebita bucuria.

Mare bucuria a causatu „Politik" fóiei vienese „N. Fr. Presse" cu scirea despre probabil'a visita a regelui Italiei Umberto I. la Ischl. „N. Fr. Presse" vede deja alianti'a austro-italiana incheiata, póte pentru tóte timpurile. Déca ar' face acésta visita, dice numitulu diaru, regele Umberto ar' dovedi, cà sgomotulu, cà ar' fi unu inimicu declaratu alu Austriei, nu e adeveratu; Desi este unu prin-

cipe adeveratu constitutionalu si liberalu regele Umberto trebue se prefere amiciti'a cu-o vechia monarchia, amicitiei cu-o republica (Franci'a.) „N. Fr. Presse" spera cà neintielegerile escate intre Itali'a si Franci'a din caus'a Tunesiei, voru impinge pe regele Italiei in braciele Austriei. Vomu vedé! Multu póte face ici colo si contactulu personalu intre capii stateloru, dér' deja astadi nu mai decidu ei in prim'a linia, ci popórele si depinde in casulu de faç'a dela poporulu italianu, déca prefera a incheia o aliantia cu Austri'a si sub ce conditiuni.

Printr'unu decretu publicatu in „Monit. of." alu Romaniei d. Petru Mavrogheni (fost ministru de finance in cabinetulu conservatoru) a fostu numitu tramisu estraordinariu si ministru plenipotentiaru alu Romaniei in Rom'a.

Principele Milan alu Serbiei a sositu la 9 Aug. c. cu famili'a s'a in Ischl (Austri'a de susu.)

Din Prag'a se anuntia, cà patru Italiani, cari se paru a fi oficeri, caletorescu pe la târgurile de cai din Boemi'a, cumperandu cai din cei mai mari si mai tari.

Dupa discussiuni dostulu de indelungate si infocate, camer'a lordiloru din Londra a primitu in siedinti'a dela 8 Aug. Land-billulu iricu, la a trei'a cetire fara votare.

Nu numai Franci'a, ci si rival'a ei Germani'a este pentru momentu agitata prin miscarile electorale. Este caracteristicu, cà organele principelui Bismarck lupta cu multa vehementia si amàratiune contra liberaliloru si progressistiloru cu cari cancelariulu erá pêna mai anu prietenu atàtu de bunu. Organulu de capetenia bismarkianu „Nordd. allg. Ztg." scuipa focu in contra liberaliloru progressisti din causa, cà s'au incumetatu a face opositiune guvernului din care causa 'i numesce ómeni fara patria si „antigermani," Se dice cà foile liberale primescu scrisori anonime, cu totu feliulu de amenintiari.

Ultim'a allocutiune a Papei Leo XIII dela 4 August dovedesce, cà Sanctitatea S'a nu mai e condusu de moderatiunea, care la condusu pêna acuma in tóte actele sale. Escessele ce se petrecura in nóptea de 12 spre 13 Iuliu in Rom'a, candu cu transportarea cadavrului Papei Piu IX, i au datu ansa a redicá acusatiunile cele mai aspre in contra cetatianiloru liberali din Rom'a, fara a avé in vedere cà numai o céta de turburatori de professiune a comisu scandalulu, si cà politi'a si-a facutu pe deplinu datori'a. „Acuma se vede totu mai multu", esclama Pontificele „cà in Rom'a nu putemu stá altfeliu de càtu numai cà captivu in Vaticanu." Se crede, cà partid'a moderata si-a perdutu influenti'a in Vaticanu si cà Pap'a va merge de aci incolo cu fanaticii. In alocutiune se reguléza si hierarchi'a catholica a Bosniei si Herzogovinei.

Dupa schimbarea mai multoru comunicari cu Pórt'a, in privinti'a cererii ce facuse de a se suspende delimitarea fruntarieloru turcogrece pêna la 15 Septembre, dupa predarea sectiunei a duóa a teritrieloru, d. Corti ambasadorele Italiei, a inmânatu astadi Portii o nota colectiva in care desvólta cuvintele refusului puteriloru de a primi acésta cerere, dicêndu cà ar' fi o perdere de o luna, perdere ce nu este in nimicu justificata, si róga pe Pórta se fixeze càtu se póte mai curendu loculu si diu'a intrunirii pentru reluarea lucrariloru comissiunei. — In urm'a unei Irade, Assim-pasia si d. Conduriotis voru schimbá Luni ratificarile conventiunei directe intre Turci'a si Greci'a.

Unu demnitariu turcu adreséza diareloru vienese o scrisóre privata, in care arata cine e adeveratulu dusmanu alu lui Midhat-pasi'a. Elu scrie urmatórele:

„Procesulu inceputu cá din seninu in contra fostului mare viziru, a produsu o indignare la toti Turcii bine cugetatori, cá si la popórele civilisate. Dér' pêna astadi nimeni n'a auditu numindu-se adeveratulu promotoru alu acestei afaceri rusinóse. Acestu planu infamu, care avea de scopu peirea lui Midhat-pasia, s'a fost pregatitu de multu. Printr'o catena infinita de intrige, adversarulu vicleanu alu lui Midhat a reusitu se convinga pe Padisiahulu — care cu tóte calomniile avea nu numai o simpatie deosebita pentru Midhat, dér' totdéuna a vorbitu cu respectu de densulu — a convinsu, dicu, pe Sultanulu, cà reformatorulu e periculosu pentru toti si cà elu este unulu dintre autorii omorului comisu asupra lui Abdut-Aziz. Abdul-Hamid a totu refusatu cu multa staruintia de a permite sè se incépa acelu procesu politicu. Dér' in fine elu a trebuitu se cedeze si astfelu s'a intemplatu unu ce de necrediutu, cà Midhat-pasi'a este condamnatu, desi Sultanulu l'a primitu in audientia cu o rara distinctiune si apoi a disu: „Su ejideu fenassi olmaz"; (dela acestu omu bunu nu póte veni nimicu reu.)

„Nu incape indoiéla, cà Ignatiew a fost amestecatu in afacere; dér' sufletulu complotului in contra lui Midhat-pasi'a si a vietiei lui este vitézulu din Plevn'a, Osman-pasi'a. Acestu omu, care se numesce cu mandrie unu turcu vechiu, ortodoxu, este unu adversaru declaratu alu tuturoru reformeloru si de aceea unulu din dusmanii cei mai neimpacati ai lui Midhat, mai alesu candu a auditu, cum s'a pronuntiatu Midhat cu privire la necurat'a administrare militara a generalului. Osman decisese a se scapá cu ori ce pretiu de acestu patriotu. Planulu seu a aflatu destulu sprijinu din partea demnitarului rusescu. Padisiahulu, care crede cà viati'a sa si tronulu depindu dela Osman-pasi'a, este intimidatu prin amenintiarile aceluia, cà 'si va depune demnitatea. Astfelu Sultanulu a devenitu unu instrumentu docilu in man'a acelui omu. In cartea destinului este hotarita peirea nóstra. Este vointi'a lui Allah!"

In Russi'a urmarirea Evreiloru inca totu este la ordinea dilei. In 2 si 3 August au fost mari turburari in Nyeshin. De trei ori militi'a a intrebuintiatu armele, vreo trei dieci persóne au fost omorite si vulnerate.

„Pester Lloyd" despre Romani'a.

Este fórte semnificativa impregiurarea cà unulu din organele oficióse ale ministeriului de esterne austro-ungaru, "Pester Lloyd" se léga cá scaiulu de scornitur'a fóiei Kossuthiane "Ellenzék" spre a avé ocasiune sè 'si verse puçinu necazulu asupra Romaniei, care in timpulu din urma sia perdutu tóta increderea la evreo-maghiarii dela numitulu diaru. Sunt vreo siepte septemani de candu oficiosii austro-ungari au inceputu se adreseze guvernului romanescu totu feliulu de amenintiari. Faptulu e prea batatoriu la ochi si nu mai incape indoiéla, cà acésta rea dispositiune deriva dela neintielegerile provocate prin ante-proiectulu austriacu in comissiunea dunareana. Este mai multu de càtu siguru cà diplomati'a austriaca a suferitu unu desastru in acésta cestiune, desi acést'a inca nu este formalu decisa. Hinc illae lacrimae! Se vorbea dilele aceste de intentiunea ce ar' aveau o cabinetulu italianu sè se arate complesantu faç'a de celu dela Vien'a in cestiunea dunaréna, astadi se dovedesce cà tóta istori'a acést'a a fost o pura inventiune. Diarulu anglesu de comunu bine informatu „Morning Post" desminte categoricu scirea, dupa care ministrulu de esterne italianu Mancini ar' fi sprijinitu pretensiunile cabinetului din Vien'a spre a dá o dovéda despre lealitatea Italiei faç'a de Austro-Ungari'a.

Tóte semnele ne arata prin urmare impossibilitatea cá Austro-Ungari'a se reiésa cu planurile ei. Se 'ntielege cà déca Romani'a nu si-ar' sustiené cu energia dreptulu seu, cabinetulu vienesu ar' fi isbutitu multu mai usioru. Opositiunea acést'a justa si naturala a Romaniei este inse de ajunsu spre a escitá in gradulu supremu mani'a jidano-maghiariloru dela „Lloyd".

Reau'a tendintia a numitului diaru se cunósce si de acolo, cà, desi singuru declara, cà nu póte dá crediementu scorniturei din "Ellenzék" despre emisarii romani pe càtu timpu organele municipale n'au facutu inca nici o aratare, totusi se ocupa in seriosu in revista si intr'unu acticulu de fondu, de acea inventiune, numai si numai spre a poté lovi in guvernulu romanu. "Pester Lloyd" gàsesce, cà déca si nu ar' fi adeverate cele dise de "Ellenzék" acést'a totusi n'ar' schimbá nimicu din faptulu, cà Romani'a a inceputu se devina fórte incomoda pentru Austro-Ungari'a. „De càteva luni incóce guvernulu romanu face cea mai apriga opositiune contra a totu, ce vine dela Austro-Ungari'a si acestu micu contrariu e celu mai tenace; finesse diplomatice folosescu totu atàtu de puçinu cá si admonitiunile. Guvernulu romanu are ambitiunea de a se aratá puternicului vecinu in deplin'a consciintia a independentii si de aceea se opune in tóte cestiunile, a càrora solutiune depinde dela conlucrarea Romaniei." "Pester Lloyd" se silesce apoi a documentá cu esemplulu Romaniei, càtu de gresita este ide'a, cà independenti'a popóreloru crestine orientale ar' fi cea mai sigura garantia pentru a desvoltare pacinica a giurstariloru Orientului s. a., apoi continua asia:

„Nu se póte negá, cà diplomati'a nóstre tocmai facia cu Romani'a a comisu mari erori. Probabilu cà cu privire la diversitatea elementului romanu si slavu i s'a datu acestui statu vecinu o importantia, ce in fapta nu-o ore, si a fost o mare retacire candu a fost ajutata Romani'a cá se póta ajunge Regatu, inaintea de a avé o garantia despre aceea, cà se va supune sferei morale de putere a Austro-Ungariei. Nu e nici o diferintia déca Domnitoriulu Romaniei pórta titlulu de printiu ori de rege, cu tóte astea urmarile acestui avansamentu sunt de natura seriósa. Mantau'a de rege este prea larga pentru corpulu celu slabu; Romaniei nu-i sta frumosu acést'a haina prea larga si de aceea se nasce instr'inse nisuinti'a, de a se rotundi si de asi mari circumferinti'a corporala. Dorinti'a de espansiune, ce-o au tóte popórele mici (s. e. si Maghiarii. Trad.) — si care a tormentatu cu deosebire pe Romani din vechime, s'a maritu numai prin nou'a demnitate si ea neliniscesce fórte intregu organismulu poporului si impinge ambitiunile politice departe. Politicii din Bucuresci credu a aflá in monarchi'a nóstre petrile nu pentru zidirea unui mare imperiu romanu; ei credu cà la noi voru aflá elementele inrudite, cari voru favorisá aspiratiunile loru. Si desi ómenii in Bucuresci sunt inca destulu de trezi, spre a nu comite nebuni'a unei directe agressiuni, totusi este o urmare naturala, cà nu se póte nasce o intielegere amicabila si cà in Bucuresci sunt tare in contra intarirei puterei austro-ungare in Balcani."

De aci incolo "Pester Lloyd" incepe cu amenintiarile, càrora le dedica aprópe jumetate din articlulu de fondu, dicêndu intre altele: „Nu putemu sili pe Romani cá se ne iubésca; dér' putemu se-i silimu se ne respecteze si se'si implinésca datoriele de statu vecinu faç'a de noi.... Fia regatu séu principatu — conditiunea sine qua non a stabilirei unui statu romanu independentu la fruntariile nóstre este, cá Romani'a sè se subordineze conducerei Austro-Ungariei si se recunósca in faptu comunitatea cu monarchi'a nóstra maintea tuturoru celorulalte combinatiuni" . . . "Pester Ll." crede cà guvernulu austriacu ar' trebui se intrebuintieze paus'a, ce domnesce acuma in actiunea orientala, spre a 'si trage socotéla cu regatulu romanu. . . Faptu este cà politicii romani nu potu fi adusi la resonu prin mediulóce blande, ei singuri ne silescu dér' se pasimu mai energicu faç'a de miculu regatu s. c. l.

Bre! Bre! Mare curagiu desvólta Monitoriulu jidano-maghiaru. Par' cà aru fi in ajunulu unei declaratiuni de resbelu. Dnii Falk et consortes inse paru a trece cu vederea, cà cu defaimatii „politici romani" nu e usioru a se jucá de-a bab'a órb'a. Interesantu este in totu casulu, cà numai "Pester Lloyd" dà din pinteni, pre candu oficiosii din Vien'a se pórta inca cu-o reserva, care contrastéza multu cu fanfaronadele organului pestanu, care are o idea cu totulu deosebita despre amiciti'a d'intre state, cerendu cá Romani'a se-o dovedésca prin supunere órba la dictatulu d-lui Haymerle si póte chiaru a d-lui Tisza!. . .

Va fi de interesu pentru cititorii nostri a cunósce si povestea despre „insurectiunea romana" a Kossuthianiloru dela "Ellenzék". Liniamentele principale ale faimosului articulu din cestiune sunt urmatórele:

„Guvernulu romanescu organiséza in Ungari'a o insurectiune romanésca; din lun'a lui Iuniu incóce agentii acestui guvernu caletorescu prin Transilvani'a si Banatu. Actori romani, óspeti de bài notabili si neuotabili anuntia in caletoriele loru, cà in curêndu póte chiaru in tómn'a viitóre, Russi'a si Romani'a voru declará resbelu Ungariei. Asia-numit'a inteligentia intre Romanii de dincóce, prevede deja, cu ce mari demnitati va schimbá posturile ei de acuma, in Romani'a estinsa. Fiacare domnuletiu lenesiu, se crede deja unu domnu mare, care nu va mai avé necessitate se lucreze. Poporulu tieranu romanu inse asculta cu mirare povestea despre venirea lui Messi'a si astépta cu doru momentulu, candu dreptulu de proprietate, care nu va mai fi scutitu de gendarmi si de lege, se va face prafu inaintea fortiei. Acompaniamentulu la acést'a actiune i-lu formeza amenintiarea diareloru romane, cà Romani'a trebue se iea in man'a ei sórtea Romaniloru din Ungari'a si cà or'a mantuirii fratiloru ce sufere in sclavia a si batutu. Scirile de invasiune au scopulu de a face pe poporu se créda in resbelulu apropiatu ce i se anuntia. Fortificatiunea fruntariei dovedesce cà Romani'a oficiala aproba procederea emisariloru si voiesce se implinésca promissiunea loru.

„Din aceste agitatiuni guvernulu ungurescu se va poté orientá nu numai asupra politicei Romaniei, ci si asupra aceleia a Russiei si póte si asupra scopuriloru lui Bismarck; càci nu se póte admite, cà, fara garanti'a Russiloru si fara aprobarea Germaniei, Romani'a sè se cuteze a se sculá in contra Austriei si a Ungariei. Maghiarii de aceea trebue se fia cu mare precautiune si paza, pentru cà ocarmuirea nóstra (adeca cea ungurésca) este epravatu, pentru cà fiacare numai in plata isi cunósce patria. Agitatiunile Romaniei inse nu se marginescu numai la Ungari'a, ci se estindu

si asupra Bucovinei, de aceea va face bine si guvernulu austriacu déca va supraveghia cu atentiune atitudinea Romaniloru de acolo. . .

Aceste sunt in liniamentele principali espectorarile diarului „Ellenzék". Ele n'ar' fi meritatu nici cea mai mica atentiune, déca nu ar' fi servitu tuturoru foiloru maghiare de prilegiu binevenitu spre a'si versá din nou veninulu asupra pacinicei Romanie.

Nr. 138. C. R.

Ecspositiunea romana din Sibiiu

Avisu!

La espres'a dorintia a mai multoru ecsponenti, se prelungesce terminulu insinuarei obiecteloru pentru ecspositiune pêna la 3|15 Augustu a. c.

Totodata se aduce la cunoscinti'a publica, cà pentru ecspunerea viteloru este destinata diu'a de Vineri 21 August, (2 Septembre) ear' pentru a pómeloru Sambata 22 August (3 Septembre.)

In fine, fiindu avisati numai la puterile nóstre, ne luamu voie, a mai repeti rugarea, cá cei ce potu si voru, se binevoiésca a contribui respective a colecta pentru fondulu de premiare, cá se fimu in positiune a distribui càtu de multe premii.

Sibiiu in 27|29 Iuliu 1881.

P. Cosma m. p., pres. **Eugen Brote** m. p., secret.

Marturisirile Nihilistului Hartman.

Cunoscutulu Nihilistu Hartman a adresatu diarulu americanu „New-York Herald" o scrisóre in care povestesce in modu detailatu tóte cele petrecute la atentatulu comisu in contra lui Alesandru II, pe linea ferata dela Moscva, la 1879. Dupa ce marturisesce cà este autorula planului, Hartman continua asia:

Sosisemu in Petersburg unde am fost numitu membru alu comitetului esecutivu, supunendu-me orbesce tuturoru ordineloru acestui comitetu. Comitetulu alesese unu consiliu de administratiune compusu din 3 membri, Sofia Perovska Kviatkovski, (esecutati mai in urma) si o alta persóna. Agenti fura trimisi in tóte directiunile, pentru cá se esamineze liniele ferate pe unde Tiarulu putea se tréca la intórcerea s'a din Crimea. Acesti agenti trebuiau de asemenea se aléga o casa favorabila pentru asiediarea minei. Acést'a casa fù gasita si cumperata de càtra consiliu cu 2500 ruble.

Eramu insarcinatu, dice Hartman, s'alegu ajutóre. Sofi'a Perovska, Goldenberg, care se sinucise mai in urma, si doi alti me insoçira. Plecaiu impreuna cu Sofi'a.

Me deghisasemu in negustoru rusu si calatoreamu cu pretins'a mea soçie sub numele de Subhornkoff. Cas'a era plina cu obiecte religióse. Pentru a dejucá banuielele politiei si ale veciniloru mergeamu regulatu la biserica si invitamu pe preoti se vie se ne visiteze. Doi lucratori fura insarcinati cu saparea unei mari gàuri care se dicea ca trebuie se serve pentru o ghietiarie. Lucrarile se terminara la 6 Octobre. La acést'a epoca am telegrafiatu la Petersburg pentru a cere ajutóre. Trei ómeni sosira. Se decise sè se sape o subterana pena la lini'a calei ferate, care era la o distantia de 150 picióre. Pentru acést'a ne-am servitu cu nisce cutite mari de otielu. Sofi'a lucrá cu ómenii si in acelasi timpu ingrijiéa de casa si gatea bucate. In subterana unu tubu de feru, care comunica cu sob'a din casa, servea de ventilatoru. Lucramu in tóte dilele de la 5 óre de diminétia pêna la 11 si 12 din nópte. Numai doi dintre noi, eu si cu unu altu eramu atatu de mici de statura incatu putemu lucrá in subterana. In fiacare di sapamu o distanti'a de 7 piciόre. Duoi ómeni se bolnavira si fura inlocuiti cu altii. Candu ajunseramu la o distantia de 22 piciόre de lini'a drumului de feru o plóie torentiala surpà pamentulu d'asupra nóstra si subteran'a se umplù de apa. Ne-au trebuitu trei dile se facemu ceea ce facemu intr'o dì. Cele din urma 15 piciόre care mai remasese fura sapate cu o mare sapa de otielu.

Subteran'a era numai atatu de larga in catu unu omu d'abia putea sè se tarasca pe pantece, si astfelu intinsi de alungulu corpului si imuiati in apa rece cá ghiati'a amu pututu lucrá. Dupa ce ispraviramu se constata cà nu avemu destula cantitate de dinamita. Trimiseramu pe Goldenberg spre sudu cá se ne aduca 80 de livre de acést'a materie explosibila precumu si 200 de ruble. Nisce agenti ne telegrafiara ca tiarulu trebuia se parasésca Simferopolu la 15, in urma aflaramu ca Goldenberg a fost arestatu. Nu ne mai remanea de catu 4 dile, hotariram sè ne servimu cu cantitatea de dinamita ce avemu; umpluramu unu cilindru de arama lungu de 7 piciόre si cu unu diametru de $^1/_2$ picioru pe care 'lu asiediaramu la capitaiulu subteranei. Se gaséu acolo 9 cilindre continendu 120 de livre de dinamita, armate cu capsule si legate prin nisce fire de o masina electrica a lui Ruhmkorff, ascunsa in camer'a de culcare a Sofiei Perowska. De aci firele comunicau cu unu comutatoru asiediatu cu-o baterie galvanica d'asupra casei aprópe de unu locu de unde se putea vedea sînele drumului de feru.

Diua esplosiunei sosi. Aceia cari trebuieau se dea focu minei, Sofia Perovska si unu altulu, remassera in casa. Sofi'a trebuiea se dea semnalulu celalaltu se inchida masîna galvanica. Guvernulu rusu nu scie cine era acestu din urma, si eu nu aflu de cuviintia se-i spunu cine era. Trenulu sosi, o esplosiune teribila se audi, o colóna de pamentu se ridica d'asupra sîneloru, doue vagóne sarira in aeru si fura aruncate departe pe campie. In timpulu acest'a Sofia Perovska si ajutorulu ei ajunsera linisciti in orasiulu vecinu, unde se pregatise unu locu pentru a se ascunde. In aceeasi dì ei plecara la Petersburg cu trenulu espresu. A doua di, imperatulu sosi si densulu in Petersburg. Eramu pr'intre multimea care 'lu primi.

Diverse.

(Printiulu Rudolf si princess'a Stefani'a) se astépta se vina in Transilvani'a pe la 28 Septembre a. c. In Georgeni se facu pregàtiri de primire, castelulu si drumurile de p'acolo se renovéza.

(Program'a scóleloru din Blasiu.) Din program'a gimnasiului superioru, Preparandiei, Normei si a scólei populare de fetitie din Blasiu pe anulu scolasticu 1880/81", ce o primiramu dilele aceste, estragemu urmatórele date: Program'a contiene la inceputu capetulu unei disertatiuni intitulata: „Esplicarea moderna mechanica a naturei si credinti'a in Ddieu, de Dr. Alesandru Grama, profesoru. Dupa acést'a urméza Cronic'a, din care vedemu, cà la gimnasiu sunt 14 profesori pentru studiele ordinare, ear' 3 pentru cele estraordinare sub directiunea dlui canonicu Ioanu M. Moldovanu. Acesti profesori au propusu in cele 8 clase gimnas. pe septemana la studiele ordinare 219 óre, ear' la cele estraordinare 21 óre. — Pe anulu scolasticu 1880/81 s'au inscrisu la gimnasiu cu totulu 412 scolari; din acesti'a 24 au desertatu, 1 a muritu si au remasu dér' 387. Dupa nationalitate au fost 385 romani, 1 sasu si 1 israelitu; dupa confessiune: 340 gr. cat., 44 gr. or., 1 rom. cat., 1 augustinu si 1 mosaicu; dupa progressu: au fost: eminenti 63, cu clas'a prima; 254, cu secunda 54, cu tertia 15, neesaminati 1. Beneficiati au fost: cu stipendie 26 (cari cu totii au primitu sum'a de 1046 fl.) cu pàne 174.

Dupa comitate au fost cei mai multi din comit. Albei inferióre (122) apoi din alu Têrnavei mici (52) Turd'a Ariesiu (51) Muresiu-Turd'a (42) Uniadór'a (31) Clusiu (30) s. c. l.

Esamenului de maturitate s'au supusu 28 scolari, dintre cari s'au judecatu: 2 insi „deplinu maturi" cu prestatiune „egregia", 3 insi „deplinu maturi" cu prestatiune „laudabile", 1 „deplinu maturu, 17 maturi, 2 maturi „per maiora", 3 nematuri, dintre cari relegati la repetirea esamenului dupa trei luni 2 insi. Bibliotec'a gimnasiului s'a inmultitu in acestu anu prin cumperare cu 34 ear' prin donatiune cu 5 opuri; bibliotec'a museului a càstigatu prin donare 3, prin cumperare 8 opuri; museulu fisicu s'a inmultitu cu 13 aparate ear' museulu naturalu si de anticitati de asemenea a crescutu in modu considerabilu. — Numii dela museulu gimnasialu s'au sporitu cu 25 numi de argintu si 18 de arama. Sum'a intrégà: 2 numi de auru, 1116 de argintu, 651 de arama, 18 bancnote si 30 medalie.

La institutulu preparandialu in urm'a infiintiarii cursului III statulu personalu alu profesoriloru se inmulti cu 2, fiindu cu totulu 6. Imatriculati au fost la acestu institutu cu totulu 70 elevi, au desertatu 7, ear' 63 au remasu; dintre acesti'a au fost dupa progresu eminenti 10, de clas'a prima 46, tertia 7; beneficiati au fost cu pàne 45. — In anulu acest'a scolasticu s'au tienutu esamene de cualificatiune cu docentii poporali in Septembre, si Aprile fiindu admisi 26 invetiatori, 10 fiindu relegati la unu anu.

La scól'a normala (primara) au functionatu 4 invetiatori, elevi au fost cu totulu imatriculati 152, dintre cari eminenti 38, de clasa prima 81; beneficiati au fost cu stipendiu 1, cu pàne 40. — La scól'a de fetitie a fost unu invetiatoru si duóe invetiatórie; imatriculate au fost cu totulu 36 eleve, eminente 11 cu clas'a prima: 25.

Anulu scolasticu viitoriu se va incepe la tóte scólele din Blasiu in 1 Sept. st. n. Inscrierile la gimnasiu se voru incepe in 29 si se voru continuá in 30 si 31 Aug., cu care ocasiune se voru tiené si esamenele de suscepere, ér' esamenele de repetire si supletorie se voru tiené in 28 si 29 Augustu.

(Avisu.) Subscrisulu comitetu, esmisu din partea on. comitetu „alu Asociatiunei transilvane pentru cultur'a si literatura romana" isi ia voia, a rugá respectuosu pe on. publicu, care va avé bunavointia, de a cercetá adunarea gen. din 15/27 August a. c. precum si espositiunea romana ce se va tiené cu acea ocasiune, cá incàtu nu va fi provediutu pe alta cale cu cuartirele necesare se binevoiésca, a se adresá celu multu pêna in 13/25 Aug. a. c. catra „Domnulu E. Macelariu" in Sibiiu, aratandu — posibilmente, — atàtu diu'a sosirei, càtu si numerulu membriloru de familie. Pentru o mai buna orientare, se observa totodala, cà comitetulu subsemnatu va ingrigi, cá pe timpulu sosirei trenuriloru sè se afle la gara càte 1 séu 2 membrii au sei, pentru de a dá domniloru óspeti informatiunile de lipsa.

Comitetulu arangiatoriu.

(Adunarea poporala) ce s'a tinutu in Pest'a in cestiunea estradarii Nihilistului Niemijovsky a fost cercetata de vreo 500 persóne si a avutu unu caracteru socialistu: Adunarea a voitu se voteze o resolutiune prin care se declara solidara cu revolutionarii internationali. Politi'a n'a admisu inse votarea asupra acestei resolutiuni. In urm'a acést'a adunarea s'a marginitu a protestá in contra estradarii Nihilistului si a cere liberarea lui.

(Productiune musicala.) Inteleginti'a romana din Sighisióra cu concursulu D-lui Zosim Bugnariu, invetiatoriu si coristu, membru activu alu reuniunei de cantari din Brasiovu, va arangea Dumineca la 2/14 Augustu a. c. in sala „Gewerbe-Verein" o productiune musicala insoçita cu petrecere de jocu dupa urmatórea programa: 1. Imfamulu m'a tradatu, 2. Nebun'a din amoru, 3. Dormi Copila, romantie de T. Georgescu, voce si piano. 4. Nu me uita, romantia de Constantinescu, voce si piano. 5. Ap'a trece petrile remanu, Cupletu de G. C. Steleanu, voce si piano. 6. Trei cantece populare: a) Argesiulu. b) La frontiera. c) Intr'o vale singurica. 7. Herscu Boccegiulu, siansoneta comica de V. Alecsandri — esecutata de D-lu D. Dogariu. Dupa programa urmédia petrecerea. Inceputulu la 8 óre séra. Din venitulu curatu sunt destinate doue parti in folosulu copiiloru romani de scóla seraci din locu. — Apelamu deci la simtiulu binevoitoru alu onoratului publicu. — Comitetulu arangeatoru.

(Drumulu Alba-Iuli'a Abrudu) in urm'a ploiloru dese de 2 ani incóce a ajunsu intr'o stare atàtu de miseribila, incàtu comitatulu Albei inferióre n'a pututu efectuì repararea lui din midilócele proprii. In urm'a acést'a ministrulu de comunicatiune considerandu si interesele statului resp. ale erariului la acestu drumu s'a vediutu nevoitu, in anulu 1880, a asignà 20,000 fl. v. a. din fondulu tierei pentru lucruri publice spre a se puté repará acestu drumu. De vreme ce inse, dupa cum ne spune „Magyar Polgar", acést'a suma n'a ajunsu, comitetulu administrativu alu susu numitului comitatu intr'o representatiune la ministeriu s'a rugatu de nou pentru o subventiune de 16,000 fl. precum si pentru o dotare regulata din partea statului, séu déca nu statulu se iea in regia proprie drumulu.

(Unu Congresu internationalu de medicina.) La Saint-James-Halle s'a deschisu nu de multu unu congresu internationalu de medicina, la care iau parte 2500 medici anglesi si straini. Mai alesu prim'a sedintia a acestui congresu a fost imposanta. Intre alte persóne distinse, au asistatu Printiulu de Wales si printiulu de coróna alu Germaniei. Dupa ce Sir Iames Paget a fost alesu de presiedinte alu congresului, Sir William Ienner a tinutu unu discursu de inaugurare fórte remarcabilu. Elu a desvoltatu, cà astadi sciinti'a forméza unu brêu de auru imprejurulu tieriloru multu mai puternicu de càtu comerciulu, care pêna aci era privitu aprópe cá unic'a legatura dintre popóre. Cu càtu se imultiesce aurulu disponibilu, cu atàtu scade pretiulu metalului; din contra, capitalulu adeveruriloru stiintifice inmultindu-se mereu valórea sciintiei creste si ea neconte-

nitu, ducêndu la descoperirea unoru noui adeveruri. Oratorulu isi esprima speranti'a cà congresulu va contribui la inmultirea celoru mai mari opere prin initiativ'a membriloru sei. — Printiulu de Wales a tinutu de asemenea unu lungu discursu, aratandu importanti'a stiintifica si avantagele ce voru decurge din acestu congresu pentru igien'a publica, pentru spitale, pentru armate si flote.

(R e u n i u n i p e n t r u m a g h i a r i s a r e.) Este cunoscutu cà in Budapest'a si in orasiele mai mari unguresci s'au formatu reuniuni pentru maghiarisarea numeloru. „Pesti Naplo" dela 7. l. c. publica unu raportu alu secretariului reuniunei centrale, Filipu Chukasi. In acestu raportu se dice intre altele: „. . . Fóia oficiala de adi (6 Aug.) publica dintr'odata nu mai puçinu cá 42 maghiarisari de nume. Aceste cereri pentru maghiarisarea numeloru au fost presentate cu puçine esceptiuni de càtra reuniunea centrala. Prin mediulu reuniunei au petitiunatu pêna acumu 400 familii, respective 900 persóne. . . De curêndu s'a formatu o reuniune pentru maghiarisarea numeloru si in Oroshaza. Mai adeseori ceru maghiarisarea numelui professori, amploiati, actori, advocati, medici si mici negustori. Dupa religiune cei mai multi sunt si arareori reformati. Cele mai placute sunt numele, cari deriva dela numele localitatiloru, ce se finescu cu i. Precum se scie petitiunile se resolva celu mai iute déca nu se adreséza imediatu ministerului de interne, ci pe calea primarieloru (in comunele mai mici la solgabirai.) Dupa insemnarile statistice ale reuniunei centrale petitiunile se resolva celu mai curendu in Orade'a mare, Biserica alba, Seghedinu, Zsombor si Aradu." — Façia cu acést'a vendiare de suflete — scrie „Sieb. d. Tagbl." — ar' fi timpulu supremu cá Germanii din Ungari'a sè se constitue in reuniuni germane. Administratiunea armatei inca ar' trebui se iea positiune façia de confusiunea, ce trebue se-o produca aceste schimburi de nnme.

(U n u c à n e i n s e r v i c i u l u n i h i l i s t i l o r u.) Din orasiulu Nowoischerkesk, gazeta din Charcov naréza urmatórea istorióra, destulu de nostima, din care se póte vedé, de ce midilóce rafinate se servu nihilistii spre a ajunge la scopulu loru. Comersantulu bogatu Ich primesce intr'o di prin post'a orasiului o scrisóre anonima, in care i se cere sub amenintiare de mórte 3000 ruble. — Banii trebuea depusi intr'o cuverta (plicu) la unu locu destinatu alu cimitirului. Comersantulu insciintiéza despre acést'a pe politiaiulu, care 'i dàdu sfatulu de a pune in plicu, in locu de bancnote, hartie simpla. Autoritatea ingrigi cá douedieci de cazaci se fia in pregiurulu cimitirului, spre a prinde pe acela care va veni spre a luá pliculu. Comersantulu primesce propunerea; cimitirulu a fost fórte bine pazitu de 20 cazaci, cari au statu la panda; nimeni nu s'a presentatu, si, cu tóte astea a lipsitu pliculu, fara sè se póta esplica acést'a, càci nimeni nu s'a vediutu la cimitiru. A dou'a di, primesce comersantulu earasi o scrisóre cu amenintiari multu mai grave. De asta data a depusu comersantulu pe loculu destinatu unu plicu cu 3000 ruble. Politi'a a luatu tóte precautiunile cá in sér'a precedenta, si earasi a lipsitu pliculu. Prin cioclulu cimitirului (ingropatoriu) s'a esplicatu enigm'a. Acest'a povestea, cà ar' fi vediutu cà doui tineri dresau pe unu càne, intr'unu timpu de trei septemani, de a aduce de pe o timba (latinesce tumba) a cimitirului unu pachetu. In noptile din urma a vediutu densulu unu càne ducêndu in botu unu pachetu si trecêndu pe dinaintea colibei cioclului.

(P r i n t i u l u B i s m a r c k.) Diarulu parisianu „Figaro" descrie in urmatorulu chipu locuinti'a si modulu de vieatia a printiului Bismarck la Kissingen: „Infricosiatulu cancelaru locuesce o casa veche, destulu de departata de loculu de cura, o casa mica, urita, bizara. Aceasta casa cu acoperisiulu ei rosu si jaluziile ferestreloru vàpsite verde, face zadarnic'a incercare de a se transformá, in onórea puternicului prim-ministru, intr'unu palatu. Apartamentulu printiului Bismarck e intocmai cá interiorulu unei pravalii de vechituri, atàtu de plinu este cu mobile vechi, bizare, si neegali. Marele cancelaru dà din candu in candu si prandiuri, pentru càte cinci siése persóne, dela cari femeile sunt escluse din caus'a absentiei madamei Bismarck. Cu ocasiunea acestoru prandiuri, scaunele fiindu de-o deosebita forma si marime, unii din invitati trebue se'si pue de desuptu mantale de drumu séu fetie de masa, spre a stá la masa potrivitu. Sarcin'a afaceriloru n'a facutu pe cancelaru mai slabu. Atàtu de colosalu este, incàtu presiedintele Camerei nóstre (Gambetta) cu tóta truposi'a s'a, nu este façia de elu de càtu o silfida. Nu se mai póte asiediá pe scaunu. Trebue se i se traga la masa o mica canapea. La piciórele sale siéde faimosulu càne Tyras. Printiulu nu pórta haine negre cu ocasiunea acestoru prandiuri intime, ci o haina larga, in care se simte fórte bine. Medicii ordona cui-va o dieta fórte stricta, càndu bé apa de Kissingen. Obicinuitu inse a plecá tóte vointiei sale, ministrulu crede, cà Esculapu inca trebue se 'i se supue. Din aceasta pricina, puçinu 'i pasa de prescriptiunile medicale. Mànca cá unu adeveratu teutonu, ofere óspetiloru màncàrile cari 'i placu mai multu, bea siampanie in torente, inghite pàraie de Bordeaux si de vinuri spaniole. Pana acum nu a suferitu, celu puçinu nu si-a platitu destulu de scumpu prostiile." Aleg.

(A l e r g a r i d e . . . . ó m e n i.) Publiculu capitaleloru mari pare a se fi saturatu nevediendu de càtu totu alergari de cai. De càtuva timpu au inceputu in Paris, Berlin si Vien'a a se inscená si alergari de ómeni. Si intr'adeveru bipedii nu remanu mai pe josu de patrupedi! Unii dintre alergatori dovedescu o iutime de picióre si o tarie de plumani admirabile, dovéda de atotu puternici'a deprinderei. In Vien'a Italianulu Bargossi, a percursu dilele acestea, in fati'a unui publicu de 6000 ómeni, unu spatiu de 36 kilometri, numai in trei ceasuri, 4 minute si 26 secunde. Candu ajunse la tinta nu aretá mai de locu obositu si respirati'a 'i era normala. Alergarea s'a facutu in sala Rotonda prin percurgerea de repetite ori a unei linii circomferentiari de 200 metri.

(A t e l i e r e p r o f e s s i o n a l e.) Ministru instructiunei din Romani'a cere, prin circulara, de la prefecti, cá se 'i comunice numele si situatiunea calugaritieloru si femeiloru care si-au facutu nume prin țiesaturi, cusaturi si croitoria spre a avisá la formarea miciloru ateliere professionale cari in trecutu invetiau pe fete meseri'a acului si dau bune resultate.

(S e i n t ó r c e m o r t u l u d e l a g r ó p a.) Ni se scrie din comun'a Sangerulu, dice „Democratulu", cà nu de multu a incetatu din viéția soci'a lui Lixandru Bológa din càtunulu Tisa. In acestu càtunu nefiindu biserica, s'a adusu repausata a se ingropa la biserica din comuna vecina Sangerulu. Preotulu Ión Piscoiu primesce cadavrulu in biserica, inse nu voesce a incepe oficiulu inmormentarei, pêna ce nu i se voru pune in mana 40 franci. Toti asistentii au remasu inmarmuriti, audindu pretentiunile popei, si gandindu-se cà sociulu repausatei ne-avendu a dá atàti bani — fiindu omu seracu — cum o sè se intórca mortulu de la grópa! Au staruitu, unii altii, pentru cá pop'a se slujésca mórt'a si se o inmormenteze, fiind-cà rudele n'au atàti bani se dea cinstitei feçie bisericesci: Popá n'a voitu cu nici unu chipu se intieléga: ast-felu cà bietulu barbatu si rudele mórtei au fost nevoiti a scóte mórt'a din biserica, a-o pune intr'o carutia, si ducend-'o la biseric'a din Marlogea — distantia de 8 kilometri au inmormentat-'o acolo. Acést'a nu s'a mai pomenitu pêna acum, a se intórce mortulu dela grópa. Aducemu acestu faptu la cunoscinti'a Inaltei Mitropolii si a parchetului; si care din aceste dóue autoritati va fi in dreptu, se pedepséasca, pentru acést'a cutezatóre fapta, pe preotulu Ión din Sangeru.

Convocare.

Pre bas'a conclusului adunarei generali cercuale, tienuta la Branu in 25 Iuliu 1880 de sub pct VI, adunarea generala a desp. cerc. II alu associatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, se convóca in comuna Veneti'a inferióre pe diu'a de 21 Augustu 1881 cal. nou, la 10 óre a. m., ceea ce, prin acéstá, se aduce la cunoscinti'a publica, invitandu-se totu deodata, a participa la siedintia toti iubitorii de progresulu poporului romanu.

Din siedintia comit. Desp. cerc. II. tienuta in Fagarasiu la 6 Augustu 1881.

Alesandru Micu, director. desp. II.
Negrea, secret.

Nr. 10—1881. 2—3

Concursu.

Pentru 18. tineri, cari dorescu a fi aplicati, la maestria din partea Reuniunei sodaliloru romani din Clusiu pe bas'a §. 6 din regulamentulu Reuniunei subscris'a comissiune, prin acést'a escrie concursu.

Dela concurenti, cari potu fi ori din care parte a Transilvaniei cu preferintia din partea nordica si vestica, se recere:

1. Carte de botezu, cà au etatea de 14 ani, si cà suntu de origine romani.

2. Atestatu cà au cunoscintiele, ce se predau in scólele primare, si cà pe langa limb'a materna possedu si elementele unei limbe straine (germana séu maghiara.)

3. Se produca obligatiune dela parinti séu tutori, cà i voru lasá in totu timpulu statoritu la maiestrulu, unde ia asiediatu comissiunea, si cà in casu de lipsa, 'i voru provedé cu imbracaminte, er' la casu candu 'i voru luá dela maiestri, voru reintórce Reuniunei tóte spessele.

4. Elevii se voru asiediá la maiestria la dorintiá loru, ori si in care cetate a Transilvaniei, mai cu preferintia inse in Clusiu, pentru de a poté fi supraveghiati din partea comissiunei, conformu regulamentului.

5. Concurentii au de a produce atestatu legale despre paupertatea parintiloru loru.

6. Acei concurenti, cari din caus'a departarei nu se potu presentá naintea comissiunei subscrisa, au de a produce atestatu medicale despre desvoltarea corporala si intregitatea organeloru.

Intre mai multi concurenti se voru preferi conformu §. 20 din regulamentu:

a) Pruncii dela sate despre cari se póte presupune cà in urm'a necsului familiaru eventualmente se voru asiediá cá maiestrii in comun'a loru natale séu in alta comuna rurala.

b) Intre conditiuni egali voru fi preferiti orfanii de ambii parinti, apoi cei de tata.

c) Intre diversele maiestrii la cari dorescu a fi aplecati, se voru preferi aceia, cari dorescu a fi aplecati la rotaria, fauraria, bulnaria, mesaria, carpentaria séu lemnaria, cojocaria, cismaria grósa, pelariaria, curelaria si funaria.

Suplicele instruite conformu acestui concursu suntu de a se substerne la presiedintele acestei comissiuni in Clusiu p ê n a l a 10. S e p t e m b r e st. n. a. c., candu cei ce se voru presenta in persóna, se voru si esaminá prin comissiune conformu regulamentului, si dupa aceea se voru asiedia pe la maiestrii, pe cari-i platesce comissiunea amesuratu contractului, ce se va inchiá cu respectivii maiestrii.

Comissiunea Reuniunei sodaliloru romani din Clusiu incredintiata cu asiedarea invetiaceiloru romani pe la maiestrie.

Clusiu, la 5. Augustu 1881.

Basiliu S. Podóba, Capelanu gr. c. si pres. com. de 3.
Dr. Aureliu Isacu, notaru.

Cursulu de Bucuresci

dela 28 Iuliu, / 7 August 1881.

Valori	Scadenti'a Cupóneloru	Cumpera	Vinde
5% Rent'a Romana	1 Apr. 1. Ort.	92.—	93.—
6% Oblig. de Stat. convert. rurale	23 Apr. 23 Oct.	100.—	101.—
8% Oblig. domeniale 1871 .	1 Ian. 1 Iul.	—.—	—.—
6% Oblig. càiloru fer. rom.	1 Iuliu	104.—	105.—
7% Scrisuri funciare rurale	1 Iul. 1 Ian.	102.—	103.—
7% „ „ urbane	idem	100.$^1/_2$	101.$^1/_2$
8% Imprum. municipalu . .	idem	104.—	105.—
Oblig. casei de pensiune (lei 300, dobènda 10 lei). . .	1 Maiu 1 Nov.	220.—	230.—
Losuri municipale (20 lei) . .	cu premie	27.—	28.—
Act. Bancei Nationale rom. . .	1 Ian. 1 Iul.	1600	1650
Auru contra argintu		$^5/_8$	$^7/_8$
Auru contra bilete hipotec. .		$^5/_8$	$^7/_8$
Auru contra bil. de Banca nat		$^5/_8$	$^7/_8$
Florini Val. Austr.		2.16—	2.17—

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 10 August st. n. 1881.

Rent'a de auru ungara	117.90	Imprumutulu cu premiu ung. . . .	127.75
Imprumutulu cailoru ferate ungare . .	134 50	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	15.50
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (1-a emissiune)	93.10	Rent'a de harthia aust.	77.85
dto. (II-a emissiune)	111.—	„ de argintu „ .	78.75
dto. (III-a emissiune)	97.75	„ de auru „	94.15
Bonuri rurale ungare	99.75	Losurile din 1860 .	132.—
dto. cu cl. de sortare	98.50	Actiunile bancei austr.-ungare . . .	833.—
Bonuri rurale Banat-Timis. . . .	99.—	„ bancei de creditu ungare . . .	359.—
dto. cu cl. de sortare	98.—	„ bancei de creditu austriace . . .	366.70
Bonuri rurale transilvane	99 —	Argintulu . . .	—.—
„ croato-slav. . .	99.—	Galbini imperatesci .	5 55
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung. . .	97.50	Napoleond'ori . .	934$^1/_2$
		Marci 100 imp. germ. .	57 40
		Londr'a. . . .	117.80

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioanu Gött si fiiu Henricu.